

ایران در دوران معاصر

خیزش عیاران بر تازیان به فرماندهی یعقوب لیث صفاری

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۵ دی ۱۳۹۴ ۴۰ دقیقه مطالعه

آرامگاه یعقوب لیث صفاری - پارسیان دژ

چکیده مقاله

عیاران یعقوب (پسر) لیث یکی از پادشاهان ایران از دودمان صفاری بود. یعقوب بن لیث مردی بود از قریه قرنین در سیستان. لیث پدر یعقوب در سیستان شغل رویگری داشت. او سه پسر داشت بنام های یعقوب و عمر و علی. هر سه پسران لیث حکومت کردند اما دوره حکومت آنان چندان نپایید. یعقوب نیز در اوایل مانند پدر رویگری می کرد و هرآنچه بدست می آورد به دوستانش ضیافت می کرد. چون به سن رشد رسید عده ای از عیاران او را به سرداری خود برگزیدند. در سال ۲۳۷ که طاهر بن عبدالله در خراسان حکومت می کرد مردی از اهل بست به نام صا

عیاران یعقوب (پسر) لیث یکی از پادشاهان ایران از دودمان صفاری بود . یعقوب بن لیث مردی بود از قریه قرنبن در سیستان . لیث پدر یعقوب در سیستان شغل رویگری داشت . او سه پسر داشت بنام های یعقوب و عمر و علی . هر سه پسران لیث حکومت کردند اما دوره حکومت آنان چندان نپایید . یعقوب نیز در اوایل مانند پدر رویگری می کرد و هرآنچه بدست می آورد به دوستانش ضیافت می کرد . چون به سن رشد رسید عده ای از عیاران او را به سرداری خود برگزیدند .

در سال ۲۳۷ که طاهر بن عبدالله در خراسان حکومت می کرد مردی از اهل بست به نام صالح بن نصر کنانی بر سیستان چیره شد و یعقوب به خدمت وی درآمد . طاهر که مردی با تدبیر بود صالح بن نصر را از سیستان براند و پس از وی درهم بن نصر (یا نصر) خروج کرد و سیستان را تصرف نمود و سپاهیان طاهر را از سیستان براند . درهم که نتوانست از عهده ای سپاهیان برآید یعقوب را سردار سپاه خویش تعیین کرد . سپاهیان چون ضعف فرماندهی درهم را دیدند از فرماندهی یعقوب استقبال نمودند .

پس از چندی والی خراسان با تدبیر درهم را اسیر کرد و به بغداد فرستاد ، او مدتی در بغداد زندانی بود بعد آزاد گردید و به خدمت خلیفه درآمد . درین زمان است که کار یعقوب نیز بالا می گیرد او به دفع خوارج می رود . یعقوب چون مردی با تدبیر و عیار بود تمام یارانش از وی چنان فرمانبرداری می کردند که برون از تصور بود . یعقوب بعد از ضبط سیستان روبه خراسان نهاد ولی چیزی نصیبش نشد . باز بار دیگر در سال ۲۵۳ رو به خراسان نهاد . این بار

شهرهای هرات و پوشنگ را بگرفت و از آنجا رو به کرمان نهاد و گماشته حاکم شیراز در کرمان را بگرفت . پس از آن رو به شیراز نهاد با حاکم فارس جنگیده و آن را نیز بدست آورد .

یعقوب در سال ۲۵۷ باز به فارس لشکر کشید و خلیفه المعتمد به وی پیغام داد که ما ملک فارس را به تو نداده ایم که تو به آنجا لشکرکشی کنی . الموفق برادر خلیفه که صاحب امتیاز مملکت بود پیامی نزد یعقوب فرستاد مبنی بر اینکه ولایت تلخ و تخارستان و سیستان مربوط به یعقوب است . یعقوب نیز بلخ را تصرف نموده متوجه کابل شد والی کابل را اسیر و شهر را تصرف نمود . پس از آن به هرات رفت و از آنجا به نیشابور و محمد بن طاهر حاکم خراسان را با اتباعش اسیر و به سیستان فرستاد و از آنجا روانه طبرستان شد تا در آنجا با حسن بن زید علوی بجنگد . حسن درین جنگ شکست خورد فرار نمود و به سرزمین دیلمان رفت . یعقوب از ساری به آمل رفت و خراج یکساله را جمع کرد و روانه دیلمان شد ، در راه در اثر بارش باران عده زیادی از سپاهیان کشته شده و خود مدت چهل روز سرگردان می گشت . یعقوب پیامی نزد خلیفه فرستاد مبنی بر اینکه طبرستان را فتح کرده حسن را منزوی ساخته است به امید اینکه مورد نظر خلیفه واقع گردد . اما خلیفه حکمی را توسط حاجیان به خراسان فرستاد که چون وی از حکم ما تمرد کرد و به حکومت سیستان بسنده نکرد او را در همه جا لعن کنند . نبرد یعقوب با خلیفه بغداد سرانجام با اینکه بخش بزرگی از ارتش را در استانهای مرزی گمارد ، ارتش پارس را به اهواز برد . المعتمد بسیار ترسیده و نرم گشته بود و اداره استانهای خراسان ، طبرستان ، گرگان ، ری و پارس را به یعقوب داد و او را ساتراپ (فرماندار) همه آنها دانست . وی اینها را برای باز نگهداشتن یعقوب از حمله به بغداد انجام داد .

در اینجا نوشتار پاسخ نامه تاریخی یعقوب بنامه خلیفه معتمد را بخوانید :

نوشتار پیشنهادی ما:

نامه یعقوب لیث صفاری در بالیدن به نیاکان و ستیز با تازیان به خلیفه

آرامگاه یعقوب لیث صفاری

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «خیزش عیاران بر تازیان به فرماندهی یعقوب لیث صفاری»، پارسیان دژ، ۱۳۹۴.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وب‌سایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsiandej.ir/articles/1744/pdf/خیزش-عیاران-بر-تازیان-به-فرماندهی-یعقو.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۱۲ مرداد ۱۴۰۵